

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld.40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnine in oglasila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Kopitarjeve ulice št. 2.

Kopirski se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 178.

V Ljubljani, v soboto 7. avgusta 1897.

Letnik XXV.

Italijanski list o družbi sv. Mohorja.

Nedavno smo poročali, da je dne 3. julija žid Morpurgo, zastopnik beneških Slovencev, v italijanski zbornici napadel družbo sv. Mohorja, češ, da širi panslavizem med italijanskimi podaniki slovenskega rodu, in da to panslavistiško propagando — horribile dictu — pospešuje avstrijska vlada! Z naše strani bi bil vsak zagovor družbe sv. Mohorja odveč, kajti Slovenci se smemo ponašati z njo pred vsem omikanim svetom. A gotovo bode zanimalo naše čitatelje, kako sodi o njej ugledni katoliški list „L' Osservatore Cattolico“ v Milanu. Ta list je te dni objavil nastopni članek:

„Minole dni je jeden izmej častivrednih poslancev italijanskega parlamenta mislil, da mora katero reči o slovenski družbi sv. Mohorja. Lahko je proslaviti se možu z udrihanjem po prodirajočem slovanstvu, kadar si je izbral ugoden trenutek in so mu ugodne tudi vse okoliščine; da, tako lahko je to, da slava, ki se pridobi s tem udrihanjem, že meji na nizkost, da ne rabimo hujšega izraza.

Nič ne bi rekli, da častivredni poslanec (hebrejec najčistejše pasme) ni tako grdo in uradno obrekoval družbe, ki je v najviši meri vzgojevalna in zdravega jedra; politiška pa toliko, kolikor je on kristijan. Brezuspšno bi se sklicevali na pravila družbe, katero je potrdil, priporočil in z mnogimi odpustki obdaril blagega spomina papež Pij IX. s pismom z dne 18. majnika 1860. Imamo druge trdnje dokaze. Naj preišče častivredni poslanec in naj preiščejo tudi drugi obrekovalci vse knjige družbine, in če najdejo v njih jeden sam dokaz za svoja sumničenja, jedno samo mesto, ki priporoča in širi panslavizem, potem naj jo le obsodijo: mi jim bomo ploskali in klicali: Dobro, pri bradi Abrahama, dobro!

Mi pa se ne menimo za vaše prazno domoljublje, o čegar lažljivosti govore dejstva, ter kli-

čemo iz vsega srca: Živela družba sv. Mohorja: Naj raste, cvete in rodi mnogoteren sad!

Ne da se povedati, koliko dobrega je storila dosedaj s svojimi poljudnimi nabožnimi, podučnimi in zabavnimi spisi. Družba ne širi politiških idej in idejalov, ampak dobro berilo na čisti katoliški podlagi, in mislimo, da je družba sv. Mohorja izmej vseh družb te vrste najboljše vrejena in relativno najbolj razširjena. Po vseh slovenskih deželah ga ni kotička, kjer ne bi imela družba svojih udov. Dosti je, če povemo, da ima med milijonom in tristotisoči Slovencev 75.227 udov, h katerim štejemo tudi 632 udov v Ameriki in 200 v Afriki; torej je skoro 6% vsega slovenskega naroda zapisanih v družbo svetega Mohorja. Družba, ki bi bila sorazmerno tako razširjena, bi štela na Laskem okoli milijon in 800 tisoč udov.

Udje plačujejo na leto ubog goldinarček in zato dobivajo po pet knjig in koledar, ki je sam vreden goldinar.

Družba sv. Mohorja ima lepo hišo in tiskarno v Celovcu, v nemško-liberalnem mestu na Koroškem, torej v središču, ki je kakor nalašč pripravno za razširjenje panslavistiških idej!

Pokrovitelj družbi je nemški škof celovski; vse njene knjige so potrjene od škofijstva; in častivrednemu nasprotniku družbe se nam zdi potrebno tudi omeniti, da avstrijska državna cenzura ni zasledila nikdar najmanjše sence tega, kar jej on očita; in avstrijska cenzura je glede natančnosti cenzuri italijanski lahko za zgled. Toda, pustimo to!

Sklepam te vrstice te dostavljam, da sedaj, ko se povsod probuja zdrava krščanska misel in razvija veselo krščansko življenje, zasluži družba sv. Mohorja pot kazati vsemu krščanskemu svetu, da bi vsi videli, koliko dobrega se lahko stori in hudega zabrani s krščanskim in dobro urejenim tiskom.

„Odseki za tisek“ pri katoliških shodih bi prav storili, ako bi se nanjo ozirali in ustanavljali jednake družbe, kjer so potrebne; seveda naj bodo uverjeni, da se bo potem oglasil kak drug častivre-

den poslanec, žid več ali manj, ne sicer več s pretrezo, da se bojuje zoper prodirajoče Slovanstvo, temveč z drugo, bolj umerjeno krajevnim razmeram, češ, da pobija ošabni klerikalizem in sovražnika domovine!!

Tem besedam same dostavljamo: bravissimo!

Borba se je začela.

Iz Zagreba, 2. avgusta.

Zedinjena opozicija v hrvatskem saboru je sklenila, staviti predlog proti konstituiranju sabora, dokler se ne izvedejo volitve v Sv. Ivanu Žabno, Bošnjacih in na Reki. Ta predlog je izročila starostnemu predsedniku za sejo 2. avgusta. Toda večina se je sporazumela s predsednikom, da tega predloga ne stavi na dnevni red preje, nego se izvrši nova volitev saborskega urada. In tako je tudi bilo. Ko starostni predsednik Kušević omeni, da je za to sejo na dnevnem redu jedino poročilo odseka za verifikacijo poslancev, začela je opozicija zahtevati, da se stavi na dnevni red tudi njen protest proti konstituiranju sabora. Večina se je ustavljala ter z vpitjem zabranila govoriti o tem predmetu vsem govornikom, razven predlagatelju dr. Mazuri. Ko je slednjič predsednik odredil volitev novega saborskega urada, protestuje proti takemu ravnanju dr. Amruš, in vsa opozicija izide iz sabornice. Na to je večina izvolila za saborskega predsednika Danijela Stankovića, nedavno umirovljenega predstojnika za notranji oddelek pri deželni vladi. Dobil je vse glase mažaronske stranke, namreč 62.

Tako se je tudi v tem slučaju izpolnila volja banova, ki je hotel imeti tega moža za predsednika v saboru, če tudi sta se za to mesto trgala bivši predsednik Vaso Gjurgjević in Fr. Spevec ter sta imela oba precej privržencev med poslanci. Vendar pa sta popustila oba volji banovi, seveda težkega srca, kajti to mesto je dokaj dobro plačano. Za novega predsednika je po našem mnenju to neka nagrada, ker je moral iznenada narediti prostor seda-

LISTEK

Še jedna beseda o stiškem samostanu.

(Dalje.)

Seveda je „Narodu“ zelo všeč, da vlade samostanom včasih „puščajo“, če jih celo popolno ne odpravijo. Razsodni možje, čeprav ne prijatelji samostanov in celo nekatoličani, sodijo drugače. Thiers pravi med drugim o zatoru samostanov sledeče: „Ko bi se vsakdo mogel zagnati na svojega soseda, da mu odtegne sredstva njegovega življenja, in ko bi le-ta storil jednako kakemu drugemu, moral bi svet kmalu postati torišče splošnega medsebojnega ropanja, namesto da bi bil prostor plodovitega delovanja. Mislite pa si ravno nasprotno, (kar je po Thiersovem mnenju vresničeno v samostanih), da namreč vsakdo, ki več ima nego potrebuje, od tega deli onemu, ki nima dovolj, spremenil bi se svet v raj dobrodelnosti“.

L. 1874 je rekel dr. Chelmecki v državnem zberu glede samostanov: „V nobeni pravni državi se ni nikoli uveljavilo načelo, da se smejo darila porabiti v drug namen, nego so jih ustanovniki do-

ločili in namenili; in sloveči protestantovski pravnik Schletwein je temeljito dokazal, da k temu niti pravice vladarjeve ne pooblaščujejo“. In zgodovinar Janez pl. Müller piše: „Ako se volila rajnikov ne bodo več sveta in nedotaknjena ohranila, potem ni prav nobena lastnina več varna“. Zato so Karolingi razglasili kot postavo: „Če dediči ne izpolnijo zadnje volje umrlega, naj se proda, kar so zapustili, vzame dedičem in obrne v isti namen, kakor so ga rajni določili“.

Ker piše „Narodov“ dopisnik o fevdalizmu, po katerem so samostani baje neizmerno oškodili človeško družbo, je velikanska in mogočna neumnost. Diese Dummheit ist so göttlich, dass sie anzubeten würdig! Jaz le to rečem, da nobena sila ni mogla prodreti železnega zidu, s katerim se je fevdalizem obdal, nego jedina moč katoliške cerkve. V samostanskih šolah so sedeli otroci najvišjih plemičev poleg kmečkih otrok, ki so bili podložniki samostana. Če hoče g. dopisnik kaj več o tem zvedeti, čita naj prvo poglavje VI. knjige grofa Montalamberta „o meništvu na zahodu“! Tu se mu bo posvetila v glavi „fevdalna tmina“.

Izpregovorivši nekaj o meništvu v splošnem,

zdi se mi potrebno izpregovoriti še par besed o slovenskih samostanih. Že zadnjič sem v „Slovenku“ pametnim ljudem menda dovolj povedal o zaslugah cistercijanov na Kranjskem, pa g. dopisnik „Narodov“ trdi vkljub temu, da slovenski samostani za kulturo Slovencev niso prav nič storili. Vidi se, da ta človek je gluhi in slepi za resnico, katera mu gotovo ne pojde v trdo glavo, čeprav bi mu jo z dletom in kladivom vbijali. Sploh pa je ta ostudno lažnjiva trditev dopisnikova ravno tako brezpomembna in ničevna, kakor če bi kak zabiti, umazan gorjanski drvar, ki ne pozna drugega nego svojih hlobov, svojeglavno trdil, da slovenski uradniki z advokati vred za slovenski narod nimajo nikakih zaslug.

Povedal sem že zadnjič, kolikih zaslug so si pridobili zlasti cistercijani za celo kranjsko deželo, zlasti za dolensko stran. Izsekavali so gozde, delali ceste, učili mladino, pisali knjige, odbijali turške napade itd. Koliko so storili kartuzijani s prepisavanjem klasikov in drugih knjig, pričajo oni mali ostanki iz njih knjižnic, ki so srečno odšli vandaliskim zatiralcem meništva. Koliko so delovali jezuiti, avguštinci, frančiškani in kapucini v naši deželi

njemu predstojniku notranjega oddelka. Čuden je res ta zistem, ki svoje otroke požira ter jih na drugem mestu postavlja na tako važna mesta.

Kako veliko nasprotje je med obema strankama, vidi se tudi iz tega, da ni dobila opozicija nobene mesta v saborskem uradu, akoravno je zastopana v saboru po dobri tretjini poslancev. Izvoljen je za prvega podpredsednika Francisci, za drugega pa Fr. Spevec. Tudi zapisnikarji so vzeti iz mažaronske stranke.

In še le zdaj, ko je bila večina varna v svoji poziciji, pride poprej omenjeni ugovor opozicije proti konstituiranju sabora na dnevni red z dodatkom, da sabor preneha s svojim delovanjem tako dolgo, dokler se omenjene volitve ne izvršijo. Dr. Bresztyenski je proglasil v ime svojih drugov ta predlog ob jednem nujnim. Vseled tega se vname živahna razprava, v kateri se je očitno pokazalo, kako opozicija v vsakem pogledu daleč presega saborsko večino. Predlog je branilo sedem opozicijskih poslancev, dočim so se od večine zglasili proti njemu le trije, in še ti so tako slabo govorili, da je imela opozicija dovolj razloga, smatrati se za zmagovalko že v prvi debati. Če se mažaronski poslanec javno v saboru izrazi, da je bila politična oblast v Bošnjacih prisiljena, brez obzira na vsako postavu uradovati, potem si lahko mislite, kakšnim duhom je opojena mažaronska stranka, katero vlada podpira. Ta izjava seveda ni bila po volji večini, ali izgovorjena je, a resnica je tudi, kar je povedal ta mažaronski poslanec.

David Starčević je ostro prijel vladu radi nerazpisanih volitev na Reki, a Kutuzović pa radi dogodka v Bošnjacih, in ko ga je posvaril predsednik radi tega, odgovoril je prav umestno, da sabor kaj takega ne sme na noben način dovoliti, kajti to, kar se je zgodilo v Bošnjacih, moglo bi se zgoditi pod današnjimi okoliščinami tudi lahko na drugih mestih, in sabor, v katerem ne sedé vsi poslanci, ki imajo pravico semkaj priti, ni popoln in ne more sklepati zakonov v ime naroda.

Ali vsa jasna dokazovanja opozicije so bila zastoj in ko se je o nujnosti glasovalo po imenih, glasovalo je za nujnost 28 poslancev, proti pa 60. Zanimivo je, da je glasoval za nujnost bivši ban grof L. Pejačević, dočim njegov sin, veliki župan T. Pejačević, proti predlogu.

Opozicija je dobro prepričana, da ne bode za zdaj vspela z nobenim svojim predlogom, ali je toliko pogumna, da bode nadaljevala svoje započeto delo. Marsikaj pride še tečajem raznih razprav na dnevni red, ki bode nam razsvetlilo današnji zistem, po katerem se vlada na Hrvatskem. Posebno bodo zanimive razprave o predlogih verifikacijskega odbora, ki je proglasil sedem izvolitev opozicijskih poslancev za neveljavne. Razpravljalo se bode namreč o volitvah sledečih poslancev: Pasarića, Racingerja, Derenčina, Ružića, Vrbanića, Brlića in Bedekovića, dočim so volitve mažaronskih poslancev Činčeka in grofa Erdeda kar brez vsakega pomisleka odobrili, če tudi je dokazano, da so bili mnogi opozicijski volilci zaprti, samo da ne morejo priti na volišče.

pove zgodovina, katero pa je treba studirati ali vsaj čitati. Ko bi nam Slovencem bile ohranjene vse samostanske knjižnice kranjske in njih arhivi v celoti, pisali bi o našem narodu lahko desetkrat obširnejšo zgodovino, nego so te suhoparne drobtine, katere imamo sedaj. Uprav iz onih častitih papirjev bi spoznali slavno preteklost slavni svojih rojakov, katero brez njih najbrže nikoli ne bomo zadostno in prav spoznali.

Lahko bi pisal obširno o tej zadevi; a tu ni mesto za to; vidimo se drugje o pravem času! Le jeden dokaz še navedem, kako zelo je naše ljudstvo ljubilo samostane in njih tihe, mirne, delavne in usmiljene prebivalce, kako bridko je obžalovalo njih izgon in kako hudo je občutilo udarec, ko jih več ni bilo. Ljudstvo je o samostanih pelo razne žalostinke, izmed katerih navajam le to-le kitico:

„Prav'jo, da je antikrist vstal!
Svoje jogre ven poslal,
Da b' vse kloštre gori djal!
To so jakobinarji,
Ti cerkveni ravbarji,
Tud' so janzenisti vmes!“

Ali ne žari iz teh besedij v polni meri ves gnjev užaljenega priprostega, pa poštenega in vernega slovenskega srca?

(Dalje sledi.)

Tako ni moglo glasovati za Tomljenovića, protikandidata Činčekovega, nič manje nego 152 volilcev, ali volitev je zato vse jedno potrjena. To je seveda čisto naravna stvar, ker se večina drži načela, kakor ga je Barlović javno v saboru proglasil za merodajnega v volilnih stvareh. Po tem načelu zavrže sabor bržkone vse zgoraj omenjene volitve, kajti večina se nada, da pri drugi volitvi zmaga s sredstvi po omenjenem načelu. Opozicija proti takim sredstvom nima nobene pomoči. Vprašanje pa je vendar le veliko. Kako dolgo bo še mogla mažaronska stranka s takimi sredstvi gospodovati na Hrvatskem? Gotovo ne dolgo, kajti vsaka sila do vremena.

Dijaški sestanek.

(Dalje.)

III.

Kot tretji govornik nastopi g. Evgen Lampe ter poroča o soc. vprašanju po priliki tako-le:

„Socijalno vprašanje je universalno, a prav malo jih je, ki imajo o tem pravi pojem. Še le v konsekvencah pokaže se slabi upliv napačnih načel. Zato moramo biti previdni, predno glede tega vprašanja kak nazor vsprejmemo. Šele zadnji čas postali smo pozorni na to vprašanje, ko narod v resnici že propada. Mi, ki tako pri vsaki stvari 20 let prepozno pridemo, mi moramo gledati, kako propada kmet, obrtnik, rokodelce in delavec. In to nas je vzdramilo. Že pred 2000 leti je bilo to vprašanje pri Kitajcih isto, kot pri nas. Upeljali so komunizem, a ta se je razbil. Tudi pri Rimljanih pojavilo se je to vprašanje, a ti ga niso umeli, ker niso imeli pravih načel, ki naj bi jih vodili. Ko je padla Kartagina, zavlada je kapitalizem. Zato je jelo propadati ljudstvo, a uživali so le nekateri Lukuli, Ciceroni. Rim ni poznal načel, iz katerih bi zajemal moč za reformo. „Panem et circenses“ klicala je množica, lačna, a ob enem iščoč si naslaja. Množica bila je demoralizovana, rimska država je propadla. Vpraša se, ali je pri nas socijalna reforma mogoča ali ne. Ako je, potem je mogoča tudi rešitev naroda, sicer ne.

Ne samo z laskanjem, ne samo s tem, da damo narodu zunanji lišp, koristimo narodu, marveč s tem, da mu damo notranjih zdravil, ako ima notranjo bolezen. Iščimo zdravnika, ki bi mu dal takih zdravil. Ali je ta zdravnik morebiti liberalizem? Vsakdo poreče ne, ker ravno liberalizem kriv je te njegove bolezni. Sliši se često očitjanje, da je bil v krščanstvu kmet le suženj. A v tej sužnosti imel je kmet dovolj mesa in sredstev dovolj za složno življenje. Krščanstvo usadilo se je ljudstvu v srce, tako da je stvorilo one organizme, ki so varovali stan proti stanu, reveže proti bogatinom. — Krščanstvo ustanovilo je prve posojilnice, „montes pietatis“ zvane. Ko je pa nastopil liberalizem, postavil je kot načelo individualizem, slobodo. Klical je ljudstvu: Saj niste prosti, in oprostil ga je in ljudstvo je bilo opijaneno slobode. Po tej slobodi pa smo prišli do tega, da je uničen naš srednji stan. Preje je stanovska organizacija posamnike družila v neke sponje, da si je posameznik lahko pridobil zmerno bogastvo, ne da bi s tem družega uničil. Toda po liberalizmu prišle so na površje denarne vreče, pod njimi bilo je ljudstvo, na vrečah pa sede liberalci in židje. (Živahno ploskanje.)

Liberalizem zlorabljal je leposlovje, netil hrepenenje po časti in napredku, povzdigoval narodno veličanstvo, ljudstvo pa je osleparil. Razbil je organizme in iz njih napravil atome. Ekonomični organizmi pa morajo biti sestavljeni iz manjših organizmov, kateri niso neodvisni drug od drugega. Človek sam zase ni atom družbe, ampak je del organizma. Sedanja družba je atomizirana, in to je del liberalizma. Rokodelcem manjka sredstev, da bi se branili, kakor so se nekaj. Ako gremo prav do posameznih konsekvenc, potem šele vidimo, kako intolerantni moramo biti, ko se gre za javna načela. Tu se spozna neresničnost laži, ki pravi, da se lahko izhaja brez načel. (Ploskanje.)

Drugi zdravnik je socijalna demokracija. Liberalizem je bil v verskem oziru indiferenten, kar je pa nasprotno človeški naravi. Zato je pa šel socijalizem, logična posledica liberalizma, v posameznih določbah v popolnoma nasprotno stran. Če oznanjuje liberalizem atomizem, povdarja socijalizem organizacijo. Socijalizem združuje, a ne združuje organov, marveč atome. Vse dá država, v družbi so vsi jednaki, s temi načeli skuša socijalizem zjediniti družbo v organizem. Ni treba dokazovati, da je to nemogoče, ker je a priori absurdno.

Kako bomo spravili vkup razbito družbo? Liberalizem pravi, da so rokodelci in delaveci prosti, pa niso, ker vsled železnega plačilnega zakona morajo vstopiti v službo, ako hočejo živeti.

Govornik povdarja, da govori samo iz gmotnega ozira! Da pomagamo zjediniti razbito družbo, moramo postaviti tri močne stebre, katerih naj se ljudstvo oklene.

Prvi stebel je, da skrbimo za razširjanje pravosti med ljudstvom in posebno širimo načelo: Zatajuj samega sebe!

To je neobhodno potrebno, ker ravno s tem je zmagal liberalizem, da je zatajevanje samega sebe uničil. — Če hočemo pomagati drugemu, moramo sami sebe zatajevati. — To je pravna podlaga za drugim.

Drugi stebel je krščanska pravičnost. Liberalizem jo je zanikal, ker v evolucijonizmu ni nikake pravičnosti, ampak le moč močnejšega. Pravičnost mora sloneti le na veri, na večnih zakonih naravnega prava, a juristi na vseučiliščih taje naravno pravo ter priznavajo le zgodovinsko pravo.

Povzdigniti moramo krščansko pravičnost, ker brez nje ni podlage za krščansko reorganizacijo. Pravičnost, ta stebel mora stati na skali, katero stavita dva zidarja, razum in pa božje razodetje. Po potu razuma hodili so tudi stari pagani često prav, dasi so to storili nevedé. A še pogostneje so se motili in se tudi mi motimo, zato ga moramo spraviti v prave meje.

Tretji stebel; mislijo, da so ga omajali, pa ga niso, marveč še stoji trdno krščanska ljubezen. Nekateri temu pritrujejo, a drugi zopet zavijajo po svoje. Zato moramo o njej imeti krščanski pojem. Kajti le tista ljubezen je prava, ki je ob jednom tudi pravična, to je tista ljubezen, ki ne molči takrat, ko je treba zabraniti kak škodljiv vpliv. Koliko dobrega je že storila krščanska ljubezen, koliko človekoljubnih družb je že ustanovila.

Med seboj imamo heroične čine krščanske ljubezni, dasi jih nočemo poznati. Krščanska ljubezen še živi in svet se bo čudil, kaj premore ta ljubezen. Ali pa naj bo pri nas zaprta samo v zavode? Ne! Marveč treba je, da vsplapola njen ogenj v javnem življenju, ogenj, katerega vžiga krščansko prepričanje. Prava ljubezen do naroda je ta, da ga povzdignemo pravno-versko. Ljubezen pa, katero oznanjuje humanizem, ni prava. Prava podlaga krščanske ljubezni je krščanstvo. A če govorimo o krščanstvu, vzemimo je tako, kakoršno je v resnici. Ne slikajmo si je, kakor se nam zljubi; nihče si krščanstva ni izmislil, nihče drugi ga ni ustanovil, kakor Gospod naš. Krščanske družbe zato ne bo nihče več ustanovil. To krščanstvo pa traje po cerkveni avtoriteti. Kdor spodkopava avtoriteto, spodkopava krščanstvo.

Kedar govorimo o socijalnem vprašanju, treba je vedeti, za kaj se gre. Če hočemo drugim očmi odpreti, moramo sami najprej vedeti, kako da se odpirajo. Zato moramo:

1. Temeljito poznati in vsled tega študirati krščanstvo. Premišljajmo krščanske organizme v srednjem veku, ter jih modificirane po naših razmerah vsprejmemo.

2. Krščanstvo moramo imeti tudi sami v srcu, in zato mora vsak samega sebe zatajevati, pravičen biti in krščansko ljubezen gojiti.

3. Premišljajmo razvoj protikrščanskega gibanja; premišljajmo vpliv poganskih nazorov, pravo vrednost renesanse, luteranstva, humanizma. Razmotrivajmo vpliv liberalizma v vedi, dalje njene učinke med ljudstvom. Vera skrbi za nehesa na zemski podlagi. Najpoštenjši človek nima toliko moči v sebi, da bi se mogel brez gmotne podlage ohraniti, zato moramo tudi to imeti. Časi, v katerih so vladali napčni nazori, so bili kaj pripravi za raznovrstne goljufije.

Dalje premišljajmo, kako je gmotno propadlo ljudstvo, pripravljeno za vse slabo. Zato zbirajmo gospodarsko kri: denar, ter jo napelujmo med ljudstvo s pomočjo posojilnic.

Nikdar ne bomo sezidali krasne stavbe reorganizacije, ako se ne bomo ravnali po tem. Imeti pa moramo vedno neki temelj, po katerem vse presojamo, izobrazbo, omiko, časopise, knjige. Ta temelj je jedino le tam, kjer se stremlje v nebo. Netiti moramo ljubezen za krščansko življenje, za kat. cerkev, za Kristusa.

Gojimo ljubezen do te ideje, navdušenje za ta načela, ki bodo prestvarila svet, nam pa pridobila

srca ljudstva. Ti nazori odprli bodo oči ljudem, da bodo spoznali, kaj je pravi napredek, prava svoboda. Napredek liberalizma je napredek kmeta do kajzarja, delavca do proletarca.

Delajmo samo za uzore, a ne za lastno čast. Skupno proučevajmo ta vprašanja. Pustimo malenkostne razmere. Delajmo zaradi Boga za ljudstvo. V tem bomo dobili moč za junaške čine, kakoršnih humanizem ne ustvarja. Krščanski socializem pod okriljem Kristusovim in njegovega namestnika, ta naj nam bo vzor in potem: aut vincere, aut mori.

Ko se je poleglo dolgotrajno, navdušeno odobravanje, ki je sledilo tem jasnim in odločnim besedam govornikovim, zahvali se gosp. predsednik govorniku na prekrasnem govoru, čemur zborovalci pritrdijo.

Ker je že 20 minut čez poludne, sklene predsednik zborovanje in napove kot prvo točko popoldanskega dela debato o resolucijah zadnjih dveh govornikov.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. avgusta.

Nižjeavstrijski deželni odbor za poplavljenice. V seji dne 5. t. m. se je pečal nižjeavstrijski deželni odbor z vprašanjem glede pomoči prebivalcem, ki so vsled zadnje povodnji trpeli veliko škodo. Sklenilo se je, da se določi iz deželnega zaklada znesek 50.000 gld., da se pri vojnem ministerstvu store potrebni koraki, da se oprosté letos aktivne službe vsi rezervisti in deželni bramborci prizadetih občin, in konečno pri finančnem ministerstvu za opustitev eksekucij in odpis davka. Poleg tega pa je sestavil poslanec dr. Scheicher posebno spomenico na vlado, v kateri se prosi, naj dovoli deželi več milijonov brezobrestnega posojila in ne priredi letos običajnih vojaških vaj. Zeleti je, da vlada ustreže tem upravičenim prošnjam. Ob jednem se pa iz vseh vrst razvidi, da je nesreča, ki je zadela Nižjo-Avstrijo, res ogromna.

Katoliški obrtni in delavski shod v Solnogradu. Jutri popoldne se snidejo v stolnem mestu krasne Solnograške delegati obrtnih in delavskih krogov iz vseh alpskih dežel. Vdeležba bo brez dvoma zelo ogromna, kajti že predvčeranjim je bilo oglašenih mnogo nad 200 društev iz raznih delov sveta, ki bodo odposlala svoje delegate. Pripravljalni odbor si mnogo prizadeva, da poskrbi za dostojen vsprejem došlih zborovalcev. Ker smo o programu, ki se bo razvijal na tem shodu, govorili že obširneje, nam danes pač ni drugega dostaviti; izražamo le iskreno željo, da bi se ta katoliški obrtni in delavski shod izvršil povse častno za zastopane slojeve ter obrodil obilno sadu v prospeh in procvit krščansko-socialne ideje. V tem smislu na tem mestu ta shod najprisrčneje pozdravljamo.

Kongres katoliških delavcev v Novem Sandecu. Iz Levova poročajo razni listi, da se snidejo dné 22. in 23. t. m. v Novem Sandecu delegatje vseh katoliških delavskih društev Galicije k skupnemu shodu. Ta shod bo drugi v tem smislu. Razpravljalo se bode o organizaciji časopisja, o taktiki katoliških delavcev, kakor tudi o ustanovitvi lastne posojilne, hranilne in bolniške blagajne. Temu shodu je pač zeleti najboljšega uspeha, tem bolj ker organizacija katoliških delavcev v Galiciji še ni dosegla take stopinje, da bi se moglo misliti na uspešnejše delo. Židovski liberalizem in njegova hčerka socialna demokracija sta največja nevarnost v boju za blagor katoliških delavcev.

Vogerski poslanski zbornici je bila včeraj zopet zelo burna debata. Na dnevnem redu je bila namreč razprava o zloglasnem paragrafu 16. tiskovnega zakona, radi katerega je navstal znani razpor med vladno stranko in opozicijo, ki pa se je sicer potem polegel, toda pravega sporazumljenja še vedno ni med prepirajočima se strankama. Vlada ni namreč popolno umaknila znane zahteve glede porotnih sodišč, kakor je bila obljubila, marveč je samo nekoliko spremenila dotično točko, s čimur pa ni kdove koliko pomagano. Opozicija je seveda zastavila vse svoje moči, da bi odvrnila pretečo nevarnost, ter stavila več spremenjevalnih predlogov, toda večina je zvesto stala na strani Banffyjeve vlade ter v glavni razpravi vsprejela ves uvedbeni zakon brez spremembe in odklonila vse spremenjevalne predloge. Pravi zastopniki naroda bodo sicer še povodom specialne razprave povzdignili svoj glas ter zahtevali spremembo posamnih točk načrta, a naj-

brže bo brez uspeha ves njih napor, kajti vlada se sedaj še lahko upira vsem opravičenim zahtevam. Vendar pa je upanje, da opozicija preboli tudi ta udarec z nado, da bo prej ali slej odklenkalo vse-mogočnosti liberalne stranke.

Republikansko gibanje na Portugalskem, o katerem smo nedavno poročali in ki zavzema vedno večjo razsežnost, postaja z vsakim dnevom nevarnejše in preti vsak čas strmoglaviti vlado, ako se ne pripeti še kaj hujega. Vzroka temu nevarnemu počenjanju portugalskih pristašev republikanske stranke je iskati v nekem predrznem koraku vlade same. Vlada je namreč objavila finančni načrt, ki določa, da se zastavijo dohodki vseh že obstoječih monopolov, poleg tega pa tudi vseh onih monopolov, ki se nameravajo šele ustanoviti. Družba za tobačni monopol mora odšteti precejšno svoto, kot predjem ter si s tem plača najemnino za dolgo vrsto let. Nadalje se namerava proti večjim svotam dati v zakup še ne obstoječa monopola za sladkor in užigalice. Na ta način meni vlada dobiti v roko večjo svoto denarja, s katerim bo pokrila tekoče potrebe. Iz navedetega se vidi, da se nahaja Portugalsko v velikih denarnih stiskah in si ne ve drugače pomagati iz zadrege. Tako počenjanje je v obilni meri razburilo republikanske duhove, ki so začeli veliko gonjo po mestih in na deželi zoper vlado, katero menijo s pomočjo ljudstva strmoglaviti.

Prestolni govor angleške kraljice, s katerim se je včeraj zaključilo pomladansko zasedanje angleškega parlamenta, se peča v prvi vrsti z zunanjo politiko. Naglašja se, da so razmere Anglije do vseh zunanjih velevlasti ostale nespremenjene prijazne. Govorec o dogodkih na vshodu se povdarja, da so velevlasti sicer preprečile nadaljno vojsko mej Grško in Turčijo, toda mirovna pogajanja se vrše zelo počasno. Formalna pogodba še ni podpisana, vendar pa se sme upati, da so rešena vsa večja preporna vprašanja in da bodo Grki kmalu dobili v last Tesalijo, ki so jo zasedli Turki, s pogojem, da plačajo določeno vojno odškodnino in se mejna črta primerno uravna. Nadalje se omenja, da je Anglija odpovedala trgovinsko pogodbo z Rusijo in Belgijo, ter s tem odpravila ovire, ki so se stavile nameranim korakom v zunanjih naselbinah, da se je sklenila trgovinsko-prijateljska pogodba z negušem Menelikom, od katere pričakuje vlada mnogo koristij.

Cerkveni letopis.

Iz Kozjega, 4. avgusta.

Dné 31. julija vršila se je v Kozjem redka slovesnost, katero je že dolgo željno pričakoval ves kozjanski okraj. Nepopisna radost zavlada je, ko je dospela vesela vest, da je presvitli cesar blagovolil odlikovati z zlatim križcem s krono prečastitega gosпода Ivana Bosina, častnega kanonika, zlatomašnika itd. moža, ki

Z nami je živel in delal
Z nami molil in prepeval
Kot duhovnik, kot občan,
Dobre nauke, dober svete
Iz dna srca sebi vzete
Dajal nam je vsaki dan.

Zeljo smo gojili vsi le jedno:

Naj zasija že bi dan
Ko na prsih križec dani
Se zasveti ter naznani:
To je mož odlikovan.

Slovesnost bi se imela vršiti sijajno. Zato si ne moremo misliti, zakaj je slavno c. kr. okrajno glavarstvo določilo dotični dan tako pozno, kar je bilo tudi slavljenecu samemu znano komaj dan popreje. Kljub temu vršila se je slovesnost veličastno. Na predvečer priredil je odlikovanemu občinski zastop krasno sere-nado, ki priča o splošni priljubljenosti slavljenčevi. Godba je svirala in pevski zbor zapel je par mičnih pesnic. Nato je povzel slavljenec besedo ter v ganljivem govoru posebno povdarjal, da si tega odlikovanja, ki bode ne le njemu v čast, tudi celemu kozjanskemu okraju, celi lavantinski duhovščini, ni zaslužil, ter je sklenil svoj govor s trikratnim „živio“ klicem na presv. cesarja.

Drugi dan zbrali so se v krasno okinčani sobani okrajnega zastopa duhovniki, uradniki, učiteljstvo, orožniki, finančna straža, zastopniki gasilnega društva. Tu je imel okrajni glavar na slavljenca krasen nagovor v nemškem in slovenskem jeziku. Povdarjal je, da je posebno iz dveh vzrokov imenitna današnja slavnost. Prvi vzrok je oseba slavljenčeva, ki je bil v svojem trudapolnem 26 letnem delovanju v Kozjem vedno skromen, ki ni iskal no-

nobene časti, zato je iskalo odlikovanje njega. Nehote sem mislil na besede:

V skromnem krogu se je baval
Pa se daleč je proslavil —
Cesar o'lo ga čista sam
Vse ga slavi, vsi so vneti
Križec se na prsih sveti —
V slavo njemu, v radost nam.

Drugič so razmere v naši mili Avstriji sedaj tako žalostne, da mora to premilega vladarja zelo boleti. Obrnil je torej svoje oči na skromnega moža ter ga blagovolil odlikovati za njegov požrtvovalni trud v blagor ljudstva.

Za tem podal je okrajni glavar slavljenecu zasluzni križec, želeč mu, naj bi ga nosil še mnoga, mnoga leta.

Tako želimo i mi, da bi se radoval odlični slavljenec še mnogo let visokega odlikovanja, ter mu kličemo:

Naj Ti mnoga leta krasi
Križec prsa ter proglasi:
Kdor je vreden, njemu čast.
A hvaležni vsi občani
Tebi s spoštovanjem vdani
S Teboj živimo to slast.
Živel še na mnoga leta:
To je naša želja sveta.

I. B.

Domača umetnost.

Kapelica v krakovskem predmestju.

Ker je kapelica v krakovskem predmestju že večkrat rabila Božji službi, dal jo je g. župnik za zopetni tak slučaj poslikati, katero delo se je bilo izročilo akad. slikarju g. Rihardu Jakopiču, sinu znane-ga narodnega trgovca. No, in stvar je zdaj skoraj do nekaterih malenkostij izgotovljena. Mladi umetnik si je kaj spremišljeno in ukusno razdelil mali obok, na kateri je naslikal nebo prepreženo s slikovitimi oblaki, po katerih lahno plavajo štirje angelji, slikani v toplem barvnem tonu. Kar se tiče anatomije, so slike perspektivno pravilno risane, lepo razvrščene, karakteristika in modelovanje glav in drugih posameznostij hvalevredna. Na desni in levi strani pod obokom so slikane romanske arabeske, sredi katerih je na vsaki strani ob urodu videti v pozlačenem medaljonu pojočega angelja, samo škoda, da se zlato od zdolaj premalo razločuje, česar je seveda kriva slaba svetloba, prihajajoča od zdolaj navzgor, ker kupola oziroma laterna nima nobenega okna. V kupoli je slikano nekoliko stebrov, ki stoje na vencu takisto slikanem v romanskem slogu. Ob straneh prideta v slepi okni na jedni strani slika sv. Cirila in Metoda, na drugi strani pa slika sv. Janeza Krstnika, kateri izgotavlja isti slikar. Sliki bodeta slikani na platno. Obok vsled prevelike vlažnosti ni mogel biti slikan na presno pa tudi ne s temperabarvami, nego je slikan z oljnatimi barvami. Glede figuralnega slikanja se lahko poreče, da je g. R. Jakopič pridno studoval mojstre rimske šole. Njegove slike kažejo neovržno nadarjenost in lahko porečemo, da mu je namenjena še lepa bodočnost.

Obširneje bomo govorili o vsem tem šele, ko bodeta izgotovljeni omenjeni stranski sliki, do tedaj pa opozarjamo svoje čitatelje na mladega umetnika.

—n.—

K sestanku državnih poslancev.

Prejeli smo naslednji dopis:

Takoj po sestanku slovenskih in hrvatskih državnih poslancev priobčili so dunajski liberalni listi poročilo, v katerem so mej drugim tudi navedli, da je državni poslanec grof Dzieduszycki sestanek pismeno pozdravil in izrekel v imenu Poljakov in Čehov solidarnost z našimi težnjami.

Vkljub temu, da je to poročilo imelo očividni znak neresničnosti na sebi, ker Poljak Dzieduszycki ni opravičen, izrekat kaj v imenu Čehov, se je vendar ta točka poročila razširila skoro po vseh političnih listih v Avstriji.

Temu nasproti konstatujem, da grof Dzieduszycki navedenega sestanka sploh pozdravil ni in da zlasti ni izrekel ne solidarnosti Poljakov in, kar je samo ob sebi umevno, tudi ne solidarnosti Čehov s Slovenci ali Hrvati.

Vse, kar se je o zadevnem pismu grofa Dzieduszyckega pisalo, je marveč direktna neresnica.

Res je le, da je grof Dzieduszycki že dné 22. jul., ko o našem nameravanem sestanku še niti vedel ni, pisal meni pismo zasebnega značaja, v katerem mi je razložil svoje mnenje o nekaterih aktualnih točkah notranje politike.

Ker spada grof Dzieduszycki mej najveljavnejše parlamentarce, zdelo se mi je njegovo mnenje o političnem položaju važno in zato sem zadevno pismo pri sestanku zaupno, ad informandum zbranih tovarišev, prečital.

V tem pismu pa ni niti besedice, ki bi količkaj opravičevala uvodom označeno poročilo dunajsko-liberalnih listov. To poročilo je marveč zgolj le produkt obžalovanja vredne zmote tiste osebe, ki je o našem sestanku informovala dunajske-liberalne liste.

V Ljubljani, dne 6. avgusta 1897.

Dr. Ivan Šusteršič l. r.

kot predsednik sestanka slovenskih in istersko-hrvatskih državnih poslancev.

Tedenski koledar.

Nedelja 8. avg.: 9. pobink. evang. Jezus se joka nad Jeruzalem. Luk. 19. Cirjak in tov. mm. Ponedeljek 9. avg.: Roman m. Torek 10. avg.: Lovrencij m. Sreda 11. avg.: Suzana dev. m. Četrtek 12. avg.: Klara dev. Petek 13. avg.: Hipolit in Kasijan m. m. Sobota 14. avg.: Evzebij sp. — Lunin spremen: Štip 12. ob 3. u. 28 m. popoldne. Solnce izide 10. ob 4. u. 59 m.; zaide ob 7. u. 12 m.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. avgusta.

(Celjska slavnost) danes zvečer in jutri bode gotovo sijajna, kajti do včeraj je javilo svojo udeležbo že nad 60 raznih društev, dalje razni odlični slovenski veljaki in zastopniki iz vseh slovenskih pokrajin. Mej drugimi pevskimi društvi se slavnosti udeležijo iz Ljubljane četverospjev „Ilirija“, slov. del. pev. društvo „Zvon“, dalje „Slavec“, korporativno z zastavo in, kakor se nam danes poroča, tudi pevsko društvo „Ljubljana“ korporativno z zastavo. Člani „Ljubljane“, 70 pevcev in pevkinj, se odpeljejo jutri zjutraj z južnega kolodvora točno ob 5-25. — Mi srčno pozdravljamo vse udeležence pomenljive slavnosti, ki naj svetu dokaže, da Slovenci še živimo ter se zavedamo svojih pravic na svoji zemlji.

(Osebnostna vest.) Gospod deželni predsednik baron Hein se je z gospo soprogo danes popoldne povrnil z Dunaja v Ljubljano.

(Pripravljalni odbor) za vseslovenski in istrsko-hrvatski shod se je v seji minoli četrtek tako-le sestavil: Predsednik je gosp. dr. Šusteršič, podpredsednik gosp. dr. Ferjančič, tajnik in blagajnik gosp. dr. Zitnik. Načeloma se je odbor izrekel za to, da se shod vrši v prvi polovici septembra in da govori jeden štajerskih poslancev o štajerskih razmerah, jeden koroški o koroških, po jeden primorskih in istersko-hrvatskih o primorskih, odnosno isterskih odnošajih.

(Celjska gimnazija.) Člani deputacije, ki je bila dne 2. t. m. na Dunaju zaradi celjske gimnazije, izjavljajo v „Domovini“ nastopno: Shod zaupnih mož v Celju dne 20. julija t. l. je izvolil v deputacijo, ki naj osebno izroči gospodu ministerskemu predsedniku in naučnemu ministru spomenico gledé slovensko-nemške gimnazije v Celju, g. dr. Jurija Hrašoveca v Celju, g. dr. Ivana Rudolfa v Konjicah, župnika Franca Zdolška v St. Jurju ob Tabru v Savinjski dolini, g. Leopold Schwentnerja, knjigotržca v Brežicah, in g. Ferd. Roša, veleposestnika in župana v Trbovljah. Dne 2. t. m. bila je ta deputacija sprejeta od gospoda ministerskega predsednika in gospoda naučnega ministra. Razgovor trajal je nad jedno uro in je deputacija želje slovenskega naroda na Štajerskem naglašala krepko in zagovarjala temeljito, storila je moško svojo narodno dolžnost. Deputacija obljubila je varovati tajnost in hoče svojo obljubo spolnovati tako dolgo, dokler ni povsem prepričana, da se je od vladne strani prelomila obljuba, kar se nam ne zdi verjetno. Gotovo vsi udje so bili iznenadeni, ko so brali v nemških časopisih v obliki brzojavk poročila gledé omenjene konference, ki niti povsem istinita niso, ter imajo očitno namen, pred občinstvom kolikor mogoče zmanjšati vspeh te konference. Nam je kratko malo nerazumljivo, kako se je moglo tako neresnično poročilo poslati med svet, kdo si je to zmes izmislil in zakaj. Ako bi se mi motili in bi bila vlada res sama provzročila ona nejasna in zavita poročila, zvedela bode, da moštvo med slovenskim narodom še ni izginito, da dana beseda pri nas še vedno velja. Vlada bi ne smela molčati, ako hoče, da se odstrani vsaka kriva slutnja, ona naj izreče, da z onimi poročili ni

v zvezi, ne pa da si da v „Fremdenblattu“ le iz Ljubljane nazaj brzojaviti, kar se je brzojavilo iz Dunaja v Ljubljano. Deputacijo veže diskrecija. Je dino to lahko povemo, da ostane poduk na samostalnih razredih kakor do sedaj, namreč dvojezičen, in da vlada ne misli odvzeti nam poduka v materinem jeziku, kakor smo ga imeli dosedaj na slovensko-nemški gimnaziji. Dalje lahko povemo, da sta se oba gospoda ministra kazala naklonjena našim željam in da sta se prepričala in prepričati morala, da stoji za delegati in za našimi poslanci narod slovenski kakor jeden mož, ki je bil sicer res prekrotek, zdaj pa bode začel pogumno in vztrajno terjati, kar po pravici terjati sme. Dostaviti se še mora, da sta državna poslanca gospoda vitez Berks in župnik Žičkar deputacijo vodila, da je gospod vitez Berks posamezne gospode predstavil, da je gosp. dr. Hrašovec izročil v imenu deputacije spomenico, in da so potem tudi vsi drugi gospodje se udeležili živahnega razgovora, ki se je razvil med njimi in gospodi ministri.

(Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji.) Premeščeni so č. gg.: Josip Juvaneč iz Senožeč kot ekspozit na Suhorijo; Jakob Matjan z Jesenic v Cerklje pri Kranju; Avguštin Sinkovec iz Stare Loke kot farni upravitelj na Jesenice; Stanislav Peharc iz Starega Trga pri Ložu v Staro Loko; Josip Zagar iz Hinj v Dobrepolje; Frančišek Traven iz Dobrepolja v Hinje. — Na novo so nameščeni č. gg.: Valentin Oblak v Senožeče; Anton Golf v Cerknico; Adalbert Hybašek v Zagorje ob Savi; Anton Jarc v St. Jernej; Janez Mlakar v Postojino; Andrej Siraj v St. Janž.

(Uradniško društvo.) V predzadnji številki smo objavili doposlani nam poziv k pristopu novemu uradniškemu društvu, ki se snuje v Ljubljani. — Z ozirom na ta poziv smo dobili od jako ugledne osebe nastopne vrstice, s katerimi popolnem soglašamo: „V pravilih uradniškega društva določa § 2.: „Društvo namerava čuvati in pospeševati koristi uradniškega stanu v političnem, socialnem in gospod. oziru. Da se politični interesi čuvajo in pospešujejo, ima se mej društveniki vzbujati domoljubje in stanovski čut, ozir. delovati na to, da društveniki složno postopajo, kader se poslužujejo svojih političnih pravic. V socialnem oziru naj se gojijo in pospešujejo podvzetja, katera jim dajo priliko, da si svoje znanje popolne, da se razvedre in svoj socialni položaj utrdijo. V gospodarskem oziru naj se društvenikom koristi tudi s tem, da stopi ljubljansko uradniško društvo v zvezo z registrovanima zadrugama „Prvo ljubljansko uradniško konsumno društvo“ in „Hranilna in predjemna zadruga 1. občnega urad. društva avstro-ogerske monarhije v Ljubljani“ in da to zvezo goji.“ — Kar se tiče socialnega in gospodarskega ozira, nimamo ničesar pripomniti, toda iz političnih razlogov nikakor ne moremo pozdravljati novega društva, ker bi taka uradniška organizacija utegnila nam Slovincem biti jako nevarna. Kdo se ne spominja l. 1867, časov, ko so Widmann, Vesteneck in drugi terorizirali slovenske uradnike ter jih naganjali v nemški tabor? Koliko uradnikov je bilo kazenskim potom premeščenih, ker pri volitvah niso glasovali za nemške in nemške kandidate! Taki časi še nikakor niso izključeni, in mi Slovenci si jih ne moremo želeči. Zato v interesu uradniške neodvisnosti in naše narodne stvari ne moremo odobravati nameravane politične organizacije uradništva.“

(Promocija.) Dne 20. pret. m. je bil na dunajskem vseučilišču doktorjem filozofije promoviran naš rojak g. Ivan Regen, in to že v osmem tečaju svojih študij. Da je izjemoma rigoroziral že sedaj, bilo je treba dovoljenja vis. naučnega ministerstva. Dotične stroge skušnje napravil je z odličnim vspehom. Čestitamo!

(Triglavska kapela na Kredarici) je, kakor se nam brzojavlja z Dovjega, dodelana. Slovesno blagoslovljenje se bode vršilo v četrtek, dne 12. avgusta ob 10. uri.

(Toča.) O toči dne 2. t. m. v črnomaljskem okraju se nam iz Prapreč pri Semiču piše dodatno: Dne 2. t. m. ob 1/4. uri popoldne je nastal tak vihar in naliiv s točo, kakoršnega ne pomnijo stari ljudje. Toča je padala debela kot kurja jajca in drobila poldrugo četrt ure. Še danes v sredo je leži po cele kupe, da bi je na mestu voz nagnil. Škoda je neizmerna. Sadje: hruške, jabolka, češnje leže po tleh, kakor jeseni želod pod hrastom. Trtje, ki je

tako lepo kazalo, je popolnem okleščeno. Grozdje leži po tleh, kakor bi ga kdo navlašč potrgal in po tleh razmetal. Koliko je bilo stroškov in dela, a sedaj je vse uničeno. Koder je bila zemlja letos prekopana ali preorana, je voda vso površno plast v doline odnesla. Koruzo nam je vso oklestila tako, da stojé le votlena stebila. Proso in detelja sta v zemljo utepena, kakor bi se štirinajst dni kozli po nji pasli. Na njivah, kjer sta rastla repa in ajda, se ne pozna, da je sploh kaj rastlo; zelje je vse razbito. Da, nesreča je nepopisna. Drugega nam ni ostalo, kakor kamenje in nekaj krompirja, ki je v zemlji; ako nam še ta segnijo, potem nimamo kaj jesti. Ko bi imeli vsaj za kaj kupiti hrane. Škode so cenili nad 60.000 gld.

(Nesreča.) V četrtek zvečer je neki biciklist podrli na tla g. Ad. Galeta, veleposestnika in župana v Zg. Siški, ki si je pri padcu nevarno poškodoval oko. Biciklist jo je popihal.

(Obrtniki.) kateri še niso vložili izjav pri e. kr. finančnem uradu kot oblastvu za odmerjanje pridobninskega davka, obrnejo naj se do pisarne gospoda J. Perhauca v Ljubljani na Marije Terezije cesti št. 4, katera daje v zadevi izjav novega pridobninskega davka potrebna pojasnila in jih tudi izdeluje.

(Drugi tečaj za slamopletarstvo) se bode vršil v Domžalah in okolici od začetka oktobra t. l. do konca aprila 1898.

(Tržaško policijsko ravnateljstvo) naznanja, da se je dne 1. t. m. zgubil med Trstom in Dunajem poštni paket z 21 priporočenimi pismi, v katerih je bilo vrednostnih papirjev za 41.708 frankov, nemških bankovcev za 2452 mark in ruskih za 100 dolarjev, dalje čekov za 10.685 mark.

(Adam Asnyk) slavni poljski pesnik je umrl dne 2. t. m. Bodil se je l. 1838 v Kaliszu. Njegov oče, plemič in častnik poljske vojske, je bil prognan za več let v Sibirijo. Mladi Asnyk je obiskaval realko v rodnem mestu, v Varšavi se je pričel učiti medicine, a vsled nekega dijaškega izgrede je pobegnil l. 1860 v Pariz, pozneje v Heidelberg, kjer je študiral modroslovje, zgodovino, pravne nauke in socialne znanosti. Udeležil se je poljskega ustanka l. 1863 ter potoval mnogo po zapadni Evropi. Prva njegova pesem je izšla l. 1864, pozneje je izdal svoje „Poezije“, katere so mu pridobile jedno prvih mest med poljskimi pesniki. Napisal je dve komediji, več dram, novel itd. Pesmi njegove so prevedene v več jezikov.

(Osodepolna smodka.) Brivec Bollenbach v Kreuznach-u hotel si je prižgati ostanek smodke, katero je bil prej ta dan kadil. Veter požene mu plamen žveplenke v obraz. Bujne brke so se mu mahoma ožgale. Plamen zasegel je tudi dolgo brado in lase. Hude opekline položile so moža na bolniško postelj. Glava njegova osmojena je do cela.

(Železnica na Mont Blank.) 4810 metrov visoki kralj alpskega in sploh celega evropskega gorovja duhal bode kmalu dim lokomotive. Konzorcij francoskih in švicarskih inženirjev je prosil občino Les Houches za dovoljenje, zidati železnico. Občina je dovolila, ker se nadeja, da bode ta železnica privabila še več tujcev v deželo. Železnica bo ozkotirna in napravljena po zobnem sistemu. Podjetniki upajo, da bodo do l. 1899 delo dovršili.

(Sejmi po Slovenskem od 9.—14. avgusta.) Na Kranjskem: 9. v Ribnici, v St. Petru na Notranjskem; 10. v Dvoru, Rovtuh, Dobu, Železnikih, Kamni Gorici, na Igu, na Travi, pri Sv. Lovrencu na Temenici; 11. v Senožečah; 12. v Toplicah; 14. v Leskovcu, St. Vidu pri Vipavi. — Na Slov. Štajerskem: 10. v Brežicah, Lučanah, pri Sv. Miklavžu; 12. pri Sv. Jurju na Pesnici. — Na Koroškem: 11. avgusta v Beljaku, St. Lenardu, Strassbergu.

Društva.

(Slov. katol. delavsko društvo) priredi jutri popoldne ob 1/4 na Brdu pri Viču v prostorih g. Mat. Zadnikarja javen društven shod.

(Občini zbor slov. katol. del. pev. skeskega društva „Zvon“) v Ljubljani prvič se je dne 31. julija 1897 zvečer ob 8. uri v društvenih prostorih. Po pozdravu predsednika poročal je društveni tajnik o delovanju društva. Društvo šteje 32 izvršujočih članov in je upati, da se bode sčasoma prav lepo razcvetlo. Kaj žalostno pa je bilo poročilo blagajnikovo, kajti stanje blagajne je slabo in redni dohodki zelo pičli. Nato je poročal računski pregledovalec. — Izvoljeni so bili v odbor

sledeči gospodje: Vekoslav Pelc, predsednikom; Ivan Zadnikar, podpredsednikom; Alojzij Luknar, blagajnikom; Anton Kosin, tajnikom; Peter Kralj, Alojzij Borštnar in Franc Urbančič, odborniki; računskima pregledovalcema pa gospoda Rudolf Miculinič in Mihael Legedič. — Da bode društvo vedno bolj in bolj uspevalo, dovoljujemo si naprositi vse prijatelje petja, kateri čutijo, da imajo glas, da bi pristopili kot izvršujoči člani k temu društvu. Kdor pa nima glasu, pa ima kaj lepo priložnost postati podporni član tega društva, kajti že o ustanovitvi društva računalo se je, da je društvo delavsko društvo in da bode imelo večinoma le z delavci opraviti, in zato se je napravila udnina za podporne člane tako nizka, da jo tudi vsak delavec lahko pogreši. Udnina za podporne člane je jedna krona na leto. Tovarishi, kje je kaka zabava brez lepega petja? Potrebno je torej, da se tudi v naši krščansko socialni organizaciji goji petje med delavci. V to svrhu ustanovilo se je naše društvo. Da mu bode mogoče bolj in bolj se razcvitati, priporočamo je najtopleje.

(Družbi svetega Cirila in Metoda v Ljubljani) so v zadnjih treh tednih poslali: Ženska podružnica v Kranju po blagajničarici gospej Mariji Drukar 79 gl. — C. g. Ivan Podboj, župnik v Planini, iz družbinega nabiralnika v župnišču 3 gl. 75 kr. — Gdč. Ljudmila Mankočeva, blagajničarica ženske podružnice v Trstu, letnine 131 gl. 70 kr., Ciril-Metodskega daru 130 gl., 91 kr. drugih darov 177 gl. 39 kr., skupaj 440 gl. — Slavno pevsko društvo v Celju 10 gl. kot preostanek zbirke pri Ciril-Metodskem kresu. — C. g. J. Tomažič, možni župnik v Škofji Loki, 5 gl. — Volilo č. g. Jož. Škerbinca, župnika v Vogerčah, 90 gl. — Po blagajniku g. Fr. Hrašovcu, od izvenakad. podr. v Gradcu 19 gl. in 8 gl. iz nabiralnika pri narodoljubni obojtelji Franjici Zabred. — Moška podružnica v Kranju 56 goldinarjev. — Moška podružnica v Trstu 83 gl. 62 kr. kot dohodek veselice dne 4. julija, 87 gl. kot dohodek veselice dne 11. julija in več drugih dohodkov, skupaj 400 gl. — Mariborska podružnica po g. prof. Bl. Mateku 165 gl. 80 kr. — Podružnica v Selcih 14 gl. 20 kr. — Podružnica za brdski okraj 63 gl. 30 kr. in iz nabiralnika v Slaparjevi gostilni v Lukovici 2 gl. 10 kr., skupaj 65 gl. 40 kr. po č. g. župniku F. Kaduncu v Krašnji. — Č. g. Ivan Vrhovnik, trnovski župnik v Ljubljani, 5 gl. mesto venca na krsto pok. Janku Kerniku. — Volilo pokojnega č. g. Jožefa Hajseka, vpokojenega duhovnika v Skalab, 92 gl. 70 kr. — Slavno Slovensko bralno društvo v Litiji po g. J. Gregorčiču 100 gl. pokroviteljine, namreč 47 gl. je čistega dohodka od »Slavčeve« slavnosti v Litiji in 53 gl. so darovale litijske Slovenke mestu traku na »Slavčevu« zastavo. — Spreobrnjen Tržičan 1 gl. — Č. g. Valentin Bernik, župnik na Homcu, dar 3 gl., ker so se srečno izvršile cerkvene poprave. — Č. g. Rade Marzidovšek, c. kr. vojaški duhovnik v Mostarju, 3 gl. — Šentpeterska moška podružnica v Ljubljani 78 gl. 40 kr. — Na dijaškem komerzu v Ljubljani nabral g. Perč 29 gl. 42 kr. — Šentjakobsko-trnovska moška podružnica v Ljubljani Ciril-Metodovega daru 22, letnine pa 44 gl. 68 kr., dar šentjakobskih Mohorjanov 67 kr. in iz nabiralnika v trnovskem župnišču 3 gl. 39 kr., skupaj 70 gl. 74 kr. — G. Jos. Vertovec v Vel. Zabljah 1 gl. 40 kr. — Podr. v Šempasu 5 gl. — Moška podr. v Prvačini po č. g. Bevku 21 gl. — Premška podružnica po č. g. župniku Križaju 5 gl. — Rožeska podružnica na Koroškem po g. J. Paulu 21 gl. — Moška podr. v Kamniku po g. blagajniku J. N. Sadnikarju 50 gl. — Ženska podružnica v Kamniku po g. blagajničarici F. Karolnik-ovi 38 gl. 45 kr. — Podr. za Pliberk in okolice v Smihelu 12 gl. 50 kr. — Slava večnemu Bogu, ki je dal toliko rodoljubja in požrtvovalnosti Slovencem! Bratje in sestre, naprej do zmage!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Trgovska in obrtniška zbornica.) [Dalje.] Zadruzi sod. okraja kostanjeviškega in metliškega sta pritrdili naredbi; nasprotno želi zadruga za sodni okraj kamniški, naj bi se sprejeli še naslednji predmeti v seznam: vse vrste semena, porcelansko blago, steklo, vse vrste suhih in oljnatih barv. Gremij trgovcev v Ljubljani pravi, da trgovcev z mešanim blagom v Ljubljani ni, pač pa so le neka dunajska posebnost (mogoče obstoje tako že po večjih mestih), ki se je s časoma razvila iz branjevskega obrta.

Obsrg pravice za izvrševanje obrta je — ali vsaj bil pri obeh vrstah enak, in s predležnim načrtom se tudi ne bo odpomoglo sedanjemu zlu, ker ni lahko sprevideti, kateri predmeti so pridržani, da sme ž njimi tržiti trgovec z mešanim blagom ali v smislu § 88. obrtnega reda na določene vrste blaga omejeni trgovski obrt, če smejo prodajalci oziroma branjevci vse predmete imeti, ki so v seznamu zaupnoma in so vrhu tega po § 4. načrta politične oblasti pooblaščen, dovoliti prodajalcem mešanega blaga izjemoma, da smejo imeti tudi posamezne predmete, katerih ne obsega seznam.

Odsek se je opetovano bavil s tem predmetom in povdarja, da na Kranjskem ne poznamo prodaje mešanega blaga, kakor jo namreč predstavlja predležni načrt. Pač pa se je posebno v dež. stolnem mestu branjarstva najrazličneje razvila, kar velja tudi

od posameznih mest na deželi. Med tem, ko so prejšnji čas branjevci, krošnjariji, trgovci z živili imeli nekaj takih predmetov, imajo sedaj veliko predmetov specerijskih in kolonijalnih trgovin.

Če bi se torej uredila prodaja z mešanim blagom, bo tudi neobhodno potrebno, da se bo, kakor je določeno v § 5. predležnega naredbenega načrta, uredil tudi branjevski, krošnjarski obrt ter obrt s trgovino z živili. Kakor je že gremij trgovcev v Ljubljani v svojem poročilu omenil, je prodaja z mešanim blagom dunajska posebnost. Iz poročila stalnega obrta, odseka je posneti, da so prišli koncem šestdesetih let k tedanjemu poročevalcu dunajskega magistrata nekateri branjevci, krošnjariji, peki itd. in so prosili za razširjenje svojih kupčijskih pravic, ker več manjših predmetov, s katerimi so doslej tržili, ne gre več in morajo na to misliti, da dobe za to nadomestilo. Ta prošnja ob enem dokazuje, da je za trgovske obrte na drobno obstajala v rešnici stroga omejitev in da se takrat ni noben upal napraviti takega prestopka. Tedanji poročevalac je skušal tem zahtevam s tem ustreči, da je iz našel novo oznamenilo »prodajo mešanega blaga«; pri tem se je ravnal po tem, da se »trgovino« more lahko od »prodaje« strogo razločevati morebiti po analogiji »prodaje monopolnih predmetov, soli, tobaka itd.« Prijavljene so za »prodajo mešanega blaga« velike zaloge narejenega svilenega blaga, trgovci s porcelanom, izdelovalci klobukov itd.

(Dalje sledi.)

Telegrami.

Dunaj, 7. avgusta. Presvetli cesar je podaril poplavljenecem v Albernu 500 gl.

Dunaj, 7. avgusta. Na povelje cesarjevo so pooblaščen vsi vojaški deželni poveljniki, da smejo v sporazumu s političnimi oblastvi oprostiti vojaških vaj vse rezervnike iz poplavljenih krajev in poslati na dopust vse aktivne domobrnce.

Dunaj, 7. avgusta. Včeraj se je podrl glavni zid pri neki novi stavbi, ki je podsul več delavcev. Dosedaj so našli tri ubite in tri težko ranjene delavce.

Krakovo, 7. avgusta. Nad vse slovesno se je vršil včeraj pogreb pesnika Asnyka. Vdeležilo se ga je vse prebivalstvo in nebroj raznih zastopov.

Carigrad, 7. avgusta. V včerajšnji seji mirovne komisije so odobrili vseh 13 članov mirovne pogodbe. Glede šestega člana se sporazumijo člani komisije v najkrajšem času.

Bombay, 7. avgusta. Uradna statistika kaže na zelo neugoden položaj v zdravstvenem oziru. V minulem tednu je umrlo skupno v Bombayu 1071 oseb, katero število dvakrat presega normalno umrljivost.

Melusine-ustna in zobna voda deluje izborna proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 stekl. 50 kr.

Jedina zaloga 45 (28) 1
lekarna pri Mariji Pomagaj M. Leustek
v Ljubljani,
Reačjeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani ucoja si Vašemu blagorodju uljudno naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želo deo (Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, istotako tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradec, dné 2. februvarija 1897.

Provincijal

brat Emanuel Leitner.

nadzdravnik.

233 100—37

Umrli so:

5. avgusta. Anton Umberger, gostilničar, 70 let, Pred Škofijo 15, ostarelost.

V bolnišnici:

5. avgusta. Marjeta Lampeta, gostačeva žena, 56 let, srčna hiba.

Tujci.

5. avgusta.

Pri **Slovci**: Bischoff Hausbrandt iz Trsta. — Jeglič iz Sela. — Kohn iz Solnograda. — Selenati, Benutti iz Pulja. — Löwy, Sweceny, Sonnenfeld, Haas, Görner, Michalup z Dunaja. — Lorenz iz Frankobroda. — Žid iz Skalce. — Krešimir iz Zagreba. — Jerše iz Trebnjega. — Mörath iz Gradca. — Deyl iz Prage. — Korpitsch iz St. Vida. — Krebsler iz Masern-a. — Anzelini iz Vicoence.

Pri **Malici**: Pettsch iz Lipskega. — Feldman, Wilhelm, Pasch, Messner z Dunaja. — Vrbanik iz Karlovea. — Dabrovič od Sv. Mateja. — Zavričan iz Komende. — Vavrovski,

Poppar iz Logatca. — Meynier z Reke. — Fama, Blessich, Soban, Cora iz Trsta. — Pavšič iz Vel. Lašič. — Brenček iz Trnovega. — Jelovšek z Vrhnike. — Wieroll, Kunwald, Prasil iz Pulja. — Hocke, Weixl iz Gradca.

Pri **Lloyd**: Bentl iz Vinohradov. — Bežek, Stermole iz Zatičine. — Zega iz Novega Mesta. — Horaki iz Liebau-a. — Toman z Dunaja. — Stopec iz Železnikov. — Potočnik iz Nove Vasi.

Pri **Bavarskem dvoru**: Ferzin iz Pulja. — Hegler iz Hofenberg-a. — Glos iz Opave. — Scheffer iz Monakovega. — Kolar iz Budimpešte. — Pellarini iz Trsta.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
6	9 zvečer	736.0	18.0	sl. sever	jasno	
7	7. zjutraj	737.0	14.7	sr. jvzh.	megla	0.0
	2. popol.	736.3	26.4	sr. jug	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 18.8°, za 0.7° pod normalom.

Izvirak: Giesshöbl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoni in franko.

MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
najboljše mizne in osve-
v. žujoče pijače, 4 32
preiskušane pri kašlju, vratnih boleznih, želodčnem in mehurnem kataru.
Henrik Mattoni v Giesshöbl Sauerbrunn.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Vozni red

avstrijskih državnih železnio,
veljaven od 1. junija 1897.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 15 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto

Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevica, Plzenj, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko.

Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.

Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 4. uri 2 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevica, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 5. uri 39 min. popoldne osebni vlak v Lesce-Bled (le ob nedeljah in praznikih).

Ob 6. uri 30 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 7. uri 46 min. zvečer osebni vlak v Lesce-Bled.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. uri 52 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Pariza Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.

Ob 7. uri 55 min. zjutraj osebni vlak iz Lesce-Bleda.

Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 11. uri 20 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevica, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genova, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca Pontabla.

Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 4. uri 57 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.

Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 9. uri 6 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevica, Linca, Steyra, Solnograda, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Ob 10. uri 25 min. zvečer osebni vlak iz Lesce-Bleda (le ob nedeljah in praznikih).

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 23 min. zjutraj v Kamnik.
" 2. " 05 " popoldne " "
" 6. " 50 " zvečer " "
" 10. " 25 " zvečer " " (ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika.
" 11. " 08 " dopoldne " "
" 6. " 20 " zvečer " "
" 9. " 55 " zvečer " " (ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

LUDOVIK BOROVNIK

= puškar =

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovcve in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. — Tudi predeluje stare samokresnice, vzprejema vsakovrstna popravila in jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na v. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. 655 52-46

Slovenski in nemški ilustrirani ceniki zastoj.

Izjave za novi pridobinski davek

izdeluje in pojasnila o tem daje

Jos. Perhauc,

konces. privatna pisarna,

sedaj: v Ljubljani, Marije Terezije cesta 4, parter na levo. 522 3-1

„Monopol-Excelsior“

se imenuje glasben avtomat posebno lepega, krepkega in polnega glasu. Če se v njega vržeta 2 kr., igra razne komade in napeve. Ni toraj samo v razvedrilo, ampak sploh po krčmah, restavracijah itd. lična sobna oprava, ki donša dokaj dobička. Dobí se tudi proti mesečnemu plačevanju pri

Fr. Stampfel-uu 463 3

v Ljubljani na Kongresnem trgu, Tonhalle.

Dečka, starega 14—15 let, ki je dovršil vsaj ljudsko šolo, vsprejme kot

učenca

v svoj steklarski obrt in prodajalnico

519 3-2

Avg. Agnola,

steklar v Ljubljani na Dunajski cesti 9.

V najem se odda pod zelo ugodnimi pogoji

gostilnica in prodajalnica

v prijazni večji farni vasi na Gorenjskem. Pri gostlini je tudi klet za led, sadni vrt za hišo, spredaj lepo dvorišče in vrt za sočivje. V bližini je več grajščin, sploh dobra in imovita okolica. Ponudniku treba je kaceh 2000 gld. imovine za odkup blaga in mobilara.

Več pové iz prijaznosti uredništvo „Slovenca“, kateremu naj se pošiljajo ponudbe pod „I. M., Gorenjsko.“ 508 2

Kdo pije

Kathreiner

Kneippovo sladno kavo?

Vsak

kdo ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti.

804 20-12

Izborno svojo zalogo

raznovrstnih vóz

kritih in nekritih

lično in trpežno izdelanih priporoča prečast. duhovščini in sl. občinstvu

Fr. Šiske naslednik

J. Demšar

Marije Terezije cesta št. 6 v Ljubljani.

Naročila izvršujejo se točno po nizki ceni. 509 6-2

Staropreizkušeno dijet. kosmet. svedstvo (vibrirno) za okrepčavo in utrjenje žil in mišic človeškega telesa.

Kwizdov fluid

Znamka: kača (hribolaški fluid). Z uspehom ga rabijo hribolazci, bledklisti in jahači, da se utrdé in okrepčajo po dolgem naporu. — Cena steklenice 1 gld., pol steklenice 60 kr.

Pristen se dobiva v vseh lekarnah.

Glavno zalogo ima

okrožna lekarna v Korneuburgu pri Dunaju.

Prav ceneno se prodá

jednonadstropna hiša

s štirimi stanovanji, donašajoča 8% obresti. — Natančneje pové Adolf Hauptmann, Reslieva cesta v Ljubljani. 506 10-4

Pridnega, krepkega dečka, ki je dovršil vsaj prvi razred srednje šole, vsprejem takoj kot

učenca

v svojo špecerijsko prodajalnico.

Gabrijel Jelovšek

na Vrhniki.

518 6-3

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:

Enchiridion Liturgicum in usum Clericorum et Sacerdotum in sacris functionibus. Collegit Jos. Erker. Cena 1 gld 50 kr.

Wolf-Pleteršnikov slovensko-nemški slovar, dva zvezka, nevezana 11 gld. 50 kr., v pol-sagrinastih izvirnih platnicah 14 gld. 50 kr.

500 52-3

Preč. duhovščini v ljubezni priporočam svojo delavnico za slikarstvo na steklu, alasti za izdelovanje cerkvenih oken z umetno slikarstvom Ed. Stuhl v Gradcu, Annenstrasse 35. Najboljše spričala in pohvale za izvršena dela razpošiljam na zahtevo.

XXXX Solidno blago. XXXX

Janeza Dogan-a mizarski obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 15

(v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do 40 gld., madrace na peresih 10 gld., dratene madrace 8 gld. 50 kr., pulte za masne knjige itd. Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik s podobami zastoj in franko. 322 35-14

XXXX Najnižje cene. XXXX

Domača umetnost!

Podobarski i pozlatarski atelje

Andrej Rovšek

v Ljubljani, Kolodvorske ulice 32-34

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila na izdelovanje

oltarjev

iz lesa v poljubnem slogu,

kipov

in

svetniških soh

iz gipsa, kamna, lesa, nih itd.

Oltarne skupine

iz različnega materijala.

Spričalo. Gosp. Andrej Rovšek je naredil pri župni cerkvi na Ježici dva prav lična stranska oltarja v popolno zadovoljnost podpisane predstojništva.

Predstojništvo župne cerkve na Ježici, dne 30. julija 1897. 505 52-2

Štajersko deželno kopelišče Rogatec-Slatina

Postaja južne železnice Poličane.

Sezona od 1. maja do 1. oktobra.

Pitno, kopalno, električno zdravljenje in z mlekom.

Prospekte razpošilja ravnateljstvo.

Svetovnosloviti glavberjevo-solnato-kislkasti vrelec, priporočeni od prvih zdravniških avtoritet proti obolenjem prebavnih in dihalnih organov, in sicer:

Tempeljski vrelec, najboljša osvežujoča pijača, Styria vrelec, preizkušeno zdravilno sredstvo, 230 20-19

razpošilja vsel-j sveže napolnjena

kopeliščno oskrbnitvo v Rogatec-Slatini.

Deželna rogaška kislá voda se povsodi prodaja.

Glavna zaloga v Ljubljani pri Mh. Kastnerju in P. Lassniku.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsod brez zgube, ako hoče prodajati postavno dopuščene srečke in državna pisma.

Ponudbe na Ludovika Oesterreicher, Budapest VIII, Deutschegasse 8. 459 10-1 198 3

Stanarinske knjižice

za stranke

z uradno potrjenimi

določbami hišnega

reda v slovenskem in

nemškem jeziku. z

razpredelbo za vpla-

čevanje stanarine, vo-

dovodne in mestne

doklade, dobé se ko-

mad po 15 kr., 10

komadov vkup 1 gld. v

Katol. Tiskarni v Ljubljani.

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 318 26-6

na Dunajski cesti v Ljubljani,

priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu

ravno tako tudi

nihalnih, stenskih in budilnih ur

in le dobre do najfinejše kakovosti po najnižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Od vseh avstrijskih škofov potrjeni in od vis. o. kr. ministertva za uk in bogočastje pripušeni

mali, srednji in veliki katekizem ali krščanski nauk

v slovenskem jeziku, kateri bode v rabi po avstrijskih ljudskih šolah od prihodnjega šolskega leta nadalje, je **ravnokar izšel** ter se dobiva
mali po 15 kr., srednji po 32 kr. in veliki po 40 kr.

v prodajalnici katol. tiskovnega društva v Ljubljani
(H. Ničman) Kopitarjeve ulice.

Razprodajalci dobre primeren popust.

Dne 17. avgusta t. l. ob 9. uri dopoldne bode v župnišči v Dobrépoljah

zmanjševalna dražba

o popravi, oziroma zgradbi gospodarskih poslopij pri župnišči v Dobrépoljah.

Naerti in proračuni so v župnišči na razpolago in ogled.

Ves proračun znaša **3899 gld. 13 kr.**

Podjetnik pri oddaji dela bode moral položiti 10% varščine do dne kolavdacije.

Dobrépolje, dne 1. avgusta 1897.

Ramoveš,

načelnik stavbenemu odboru.

520 1-1

Pleskarski in lakirarski obrt

tvrdke

Josip Makovec v Ljubljani

na Bregu štev. 20

se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu v mestu in na deželi za vsa v njegovo stroko vstevajoča se dela, osebno v **prostoročno izvršeno imitacijo vsakovrstnega lesovja**. — Vsa naročila izvrši natančno z uporabo najboljšega materiala ter jamči za dobro delo po možno nizki ceni. 390 52-43

Velika izbira lepih, porabnih priložnostnih daril!

Najboljše **ure** po najnižjih cenah.

Popravila zanesljivo pod jamstvom.

Največja zaloga

veržic, uhanov
in prstanov.

Zaloga Styria-koles in raznih drugih zistemov.

Mehanična delavnica na Poljanah št. 31 v lastni hiši.

Ceniki so franko na razpolago.

Novost: **Stenske (Pendel-) ure z godbo**
po jako nizki ceni. 711 39

Fr. Čuden, urar v Ljubljani, Mestni trg, nasproti rotovžu.

Najboljši
fabrikat!

I. kranjski

laneno-oljnati firnež.

I. kranjsko

čisto laneno olje.

Siccativ-firnež (sušilo)

priporoča najceneje 59 104-84

Adolf Hauptmann,

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja v Ljubljani.

Ustanovljeno l. 1820.

Srebrna svetinja Pariz 1878.

Častni in priznanski diplom na Dunaji 1873.

Insam & Prinoth

St. Ulrich

v Gröden-u (Tirolsko)

se priporočata prečastiti duhovščini za

cerkvena dela iz lesa,

kakor: za izdelovanje altarjev, prižnic, spovednic, krstnih kamnov, križevih potov, kipov svetnikov, podob Kristusovih, jaslje itd.

po najnižjih cenah.

Ceniki brezplačno in franko.

Spričalo. Kip je došel nepoškodovan. Vse hvali slogu primerno umetniško izvršitev podobe, ki na gledalca napravlja velik vtis. Prisrčno se Vam zahvalim za lepo delo. 371 12-7

V Aleksandriji (Egipet).

P. Rajmund Bayerl,

apost. mis. in vikar v samostanu sv. Katarine.

Trgovinsko naznanilo.

Slavemu občinstvu in cenjenim svojim odjemalcem
uljudno naznanjam, da z dnem 1. avgusta

opustim

svojo filijalko v Slonovih ulicah,

katere združim z vse mnogo let poslujočo

glavno prodajalnico

na Sv. Petra-Resljevi cesti št. 4.

Priporočam se nadaljni nahlonjenosti ter beležim

velespoštovanjem

Adolf Hauptmann,

tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov
in kleja v Ljubljani.

494 5

Zajamčeno samočista

odlikovana z najvišjimi
odlikovanji

Tomaževa fosfatna moka

iz čeških in nemških tovarn za Tomaževo moko

je najbolje učinkujoče in najcenejše fosfornokislo gnojilo.

Da ima v sebi 15—17 odstotno citratno raztopljive fosforne kisline in 28—100 odstotkov fine moke, se jamči.

Za vse vrste zemljine prsti.

Za zboljšanje zemlje revne na fosforni kislini, za vsa žita, okopalne in oljne rastline, za vinograde, hmeljne in zelenjavne nasade in posebno za gnojenje travnikov.

Prekaša glede na poznejši vpliv vse superfosfate.

Jedva nedostajajoča množina citratno raztopljive fosforne kisline se povrne, ceniki, strokovni spisi in druga pojasnila so na razpolago.

Vprašanja in naročila naj se pošiljajo

56 36-20

prodajališču fosfatne moke

čeških tovarn za Tomaževo moko v Pragi

Mariengasse 11.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila za gospode, gospé in otroke

na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Srajce za gospode,
beli chiffon, gladke na prsih,
brez ovratnika, brez manšet,
57 vrst
jedna od gl. 1'30 do 2'75
do 6'25 .. 15'—

Srajce za dečke,
v velikostih, sicer kakor gornje
jedna od gl. 1'— do 1'40
do 5'75 .. 7'75

Svitlice za gospode,
5 vrst
jedne 80 kr. do gl. 1'40
do gl. 4'50 do gl. 7'50

Dvanajst ovratnikov
od gl. 1'80 do 2'20.

Dvanajst manšet
od gl. 5'80 do 4'60.

12 preclug
(Vorher-Jen)
od gl. 5'25 do 6'—

Za kroj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann

v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 66 29

V lekarni se tudi dobiva: Pristno francosko žganje v
originalnih steklenicah po 60 in 40 kr., med. konjak,
med. malaga, najboljša, vse po najnižjih cenah. Želez-
nato kineško vino, sagrađa vino (odvajajoče) itd.

Splošno priznan je kina-železnati malaga

kot dijetetično, krepčujoče in kri tvoreče
zdravilno sredstvo, priporočljivo krvi pri-
manjkujočim otrokom, ženskim, rekon-
valescentom, sploh slabotnim osebam;
Steklenica gl. 1'80, pol stekl. gl. 1'—

Prilaga se v kemično farmacev-
tičnem laboratoriju

lekarne „pri zlatem orlu“
J. Svobode nasl. (Mardetschlaeger)

v Ljubljani

kateri naj se določijo naročila. Ondi
dobé se tudi vsa homöopatična
zdravila.

Pojasnila na v lekarniško stroko spa-
dajoča vprašanja dajo se radovoljno in
brezplačno. 54 52—30

Na prodaj so iz proste roke pod ugodnimi pogoji dobro se obrestujoče

štiri hiše

na Glincah - Nova vas pri Viču poleg Ljub-
ljane. Dve hiši imata po 13 stanovanj, obstoječih iz
sobe in kuhinje, dve pa po 6 stanovanj, imajočih po
jedno sobo in kuhinjo. Večji dve hiši imata tudi kleti,
jedna pa še hlev, in stojita poleg občinske ceste vodeče
na Brd. Vse hiše so nove in dvanajst let davka proste.

Natančneje pové lastnik **Anton Celarc** na
Glincah - Nova vas št. 41. 514 6—2

Jedino pravi Balsam

(Tinctura balsamica)

iz lekarne pri „angelju
varhu“ in tovarne farma-
cevtičnih preparatov

A. Thierry-ja v Pregradi
pri Rogatec-Slatini.

Preskušen in potrjen od zdrav-
stvenih oblastev.

Najstareje, najpristneje,
najreelneje in najceneje
ljudsko domače zdravilo.
ki uteši prsne in pljučne boleti
krč v želodcu itd. ter je vpora-

šno notranje in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka
steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja
trdka **Adolf Thierry, lekarna pri „angelju va-
rihu“**. Vsak balzam, ki ne nosi zgoraj stoječe zeleno ti-
skane varstvene znamke, naj se odkloni kot čim cenejo
tem nič vrednejo ponaredbi. Pazi naj se toraj vedno
natančno na zeleno varstveno znamko, kakor
zgoraj! Ponarejalce in posnemovalce svojega jedinega
pravega balzama, kakor tudi prekupce nič vrednih ponare-
jenih, občinstvo varajočih drugih balzamov, zasledujem
najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakona o var-
stvenih znamkah. Kjer se ne nahaja zaloga mojega
balzama, naj se naroči direktno in naslovi: **Na
angelja varha lekarno A. Thierryja v Pre-
gradi pri Rogatec-Slatini**. 12 malih ali 6 dvojnih
steklenic stane franko vsake avstro-ogerske poštne po-
staje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6
dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12
majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Raz-
pošilja se samo proti predplačilu ali poštenu povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšjo
zeleno varstveno znamko, katero mora no-
siti v znak pristnosti vsaka steklenica.

Adolf Thierry, lekarnar

139 20—14 v Pregradi pri Rogatec-Slatini. 396 30-9

Št. 8609

Razpis.

502 3—2

Na deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na
Grmu pri Novem Mestu z dveletnim poučevanjem in slovenskim učnim
jezikom je izpraznjenih

pet deželnih ustanov

za prihodnje šolsko leto 1897/98.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev
in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja in so z dobrim
uspehom dovršili ljudsko šolo. Prednost imajo taki kmetijski sinovi, od ka-
terih je upati, da se bodo potem na svojem domu s kmetijstvom, vino- in
sadjerejo pečali.

Učenci z ustanovami dobivajo brezplačno hrano, stanovanje in
pouk v šoli, obleko pa si morajo sami preskrbeti.

V šolo sprejemajo se tudi:

1. **Plačujoči učenci**, kateri plačujejo po 30 kr. na dan za hrano in
stanovanje in pa 20 gl. šolnine na leto, in
2. **eksternisti**, ki zunaj šole stanujejo in plačujejo le šolnino.

Lastnoročno pisane slovenske prečnje, ki morajo biti kolekovane s
kolekom 50 kr., se imajo

do 31. avgusta 1897.

izročiti vodstvu deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri
Novem Mestu.

Prošnjam je priložiti rojstni list, spričevalo dovršene
ljudske ali srednje šole, zdravniško potrdilo o čvrstem telesu
in trdnem zdravju in župnijsko spričevalo o lepem vedenju.

Prošnjam za sprejem proti plačilu je priložiti revers ali obvezno
pismo starišev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca.

Pristavlja se, da imajo učenci, ki dovršé to šolo, le dve leti vo-
jaške prezentne službe.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 27. julija 1897.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte** itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vazenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in poštено po najnižji ceni
bandera in vse druge obleke.

Prečistite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 12 52-31

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Zobozdravnik Avgust Schweiger

stanuje

v Ljubljani v hotelu pri Maliču, II. nadstropje št. 25—26.

Plombovanje v zlatu in platini.

Nova email-plomba, barve zobem slične, je jako trpežna ter se ne
obrazi niti tekom let, ter ne povzroča nikakih bolečin po plombovanju.

Umetni zobje v zlatu (samo ameriški) brez nebesa, stranice iz kav-
čuka z zlatom obrobene. — Za vse izvršitve popolna garancija.

Pozornost vzbujajoče: **Kapljice za zobe**, lastne izumbe,
olajšajo takoj zobne bolečine. 307 15

✂ Bivanje stalno. ✂

Dunajska borza.

Dné 6. avgusta.

Skupni državni dolg v notah	102	gl. 15	kr.
Skupni državni dolg v srebru	102	25	.
Avstrijska zlatna renta 4%	123	30	.
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101	35	.
Ogerska zlatna renta 4%	122	70	.
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	100	20	.
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	948	—	.
Kreditne delnice, 160 gl.	369	—	.
London vista	119	45	.
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58	65	.
30 mark	11	73	.
30 frankov (napoleonor)	9	52	.
Italijanski bankovci	45	25	.
C. kr. cekini	5	63	.

Dné 6. avgusta.

4% državne srečke l. 1854, 250 gl.	158	gl. 50	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	161	50	.
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	188	50	.
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	60	.
Tisne srečke 4%, 100 gl.	141	—	.
Dunavske vravnave srečke 5%	129	—	.
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	108	20	.
Posojilo goriskega mesta	112	50	.
4% kranjsko deželno posojilo	98	75	.
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99	70	.
Priporitne obveznice državne železnice	228	—	.
južne železnice 3%	183	50	.
južne železnice 5%	126	25	.
dolenjskih železnice 4%	99	50	.

Kreditne srečke, 100 gl.	200	gl. 75	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	147	—	.
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gl.	19	75	.
Rudolfove srečke, 10 gl.	26	—	.
Salmove srečke, 40 gl.	71	50	.
St. Genois srečke, 40 gl.	78	40	.
Waldsteinove srečke, 20 gl.	—	—	.
Ljubljanske srečke	22	25	.
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	161	75	.
Akcije Ferdinandovseve železn., 1000 gl. st. v.	3425	—	.
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	390	—	.
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	84	—	.
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	—	—	.
Montanska družba avstr. plan.	138	75	.
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	170	40	.
Papirnih rubljev 100	126	75	.

✂ Nakup in prodaja ✂

vsakevrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za nagube pri krebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.

Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariähilferstrasse 74 B.

✂ Pojasnila ✂ vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni svetli za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

✂ naloženih glavnice. ✂